

ELŐTERJESZTÉS

**Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testületének
2024. április 25. napján tartandó soros, nyílt ülésére**

Tárgy: Beszámoló a helyi adóhatóság 2023. évi tevékenységéről

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 138. § (3) bekezdése g) pontja szerint az önkormányzat képviselő-testülete a jegyző beszámolója útján ellenőrzi a helyi adóztatást.

E jogszabályi kötelezettségnek eleget téve az önkormányzati adóhatóság 2023. évben végzett munkájáról, az adóztatással kapcsolatos főbb tevékenységekről és folyamatokról az előterjesztés mellékletében tájékoztatjuk a képviselő-testületet.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testülettől a beszámoló megtárgyalását és a határozati javaslat elfogadását.

HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta és úgy határozott, hogy a helyi adóhatóság 2023. évi tevékenységéről készült beszámolót az előterjesztés melléklete szerint elfogadja.

Felelős: dr. Kormányos László jegyző

Határidő: intézkedésre azonnal

Tótkomlós, 2024. április 19.

Zsura Zoltán János
polgármester

1. Kommunális jellegű adók

1.1 **Magánszemélyek kommunális adója**

A magánszemélyek kommunális adóját az önkormányzat kivetéssel állapítja meg. Az adó megállapításához a fizetésre kötelezettek adóbevallást kell benyújtani. Új adóbevallást abban az esetben kell benyújtani, ha az adózást érintően változás áll be. A változás jellemzően az adófizetésre kötelezett személyében, vagy annak lakcímében áll be. A rendelet alapján kommunális adó kerül megállapításra Tótkomlós város közigazgatási területén lévő ingatlanok után. Az adófizetésre kötelezett a vagyoni értékű jog gyakorlója (haszonélvező), az ingatlan tulajdonosa/tulajdonosai, az ingatlan bérlője. Az adó mértéke 8.000 Ft/ingatlan/év, melyet évi kettő részletben kell megfizetni. A helyi rendelet alapján az adó megfizetése alól 100 %-ban mentesülnek a 80. életévüket betöltött adófizetésre kötelezettek a jogosultság keletkezését követő évtől, 50 % kedvezményben részesülnek a 70. életévüket betöltött, egyedül élő adófizetésre kötelezettek a jogosultság keletkezését követő évtől.

Az adónemnél leggyakoribb probléma az, hogy az adózók az általuk használt, vagy a tulajdonukban lévő ingatlanhoz kapcsolódó jogaik változását nem jelentik be a helyi adóhatóságnál, így az adókivetésről érkező értesítések nem találják meg az adófizetésre kötelezettet. Az Art. 18. §-a szerint 15 napon belül be kell jelenteniük az adókötelezettségük keletkezését, sajnos azonban az adásvételi szerződéseket készítő ügyvédek sem hívják fel az ügyfelek figyelmét a bejelentési kötelezettségre. Az adategyeztetésre, új bevallás benyújtására a kötelezett sok esetben hónapokkal vagy évekkel később jelentkezik, ezzel növelve az adónemen kimutatott hátralékát, ami a késedelmi pótlék növekedését is generálja.

A 2023. adózási év adatai

- adófizetésre kötelezettek száma: 2.443 fő
- 100%-ban menteségben részesülők száma: 239 fő
- 100%-ban mentesült adó összege: 1.654.000 Ft
- 50 %-ban kedvezményben részesülők száma: 322 fő
- 50 %-ban mentesült adó összege: 1.524.000 Ft
- kivetett adó 2023. évben: 19.630.419 Ft
- tervezett adóbevétel 2023. évben: 28.828.680 Ft
- megfizetett adó 2023. évben: 26.692.738 Ft.

1.2. **Idegenforgalmi adó**

Az idegenforgalmi adó vonatkozásában adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt, aki nem állandó lakosként önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt. Az idegenforgalmi adót, az adó beszedésére kötelezett szedi be a szállásdíjjal együtt. A Htv. az idegenforgalmi adó mértékét vendégéjszakánként 300 Ft/fő összegben maximálja. Helyi rendeletünkben az idegenforgalmi adó összege vendégéjszakánként 150 Ft/fő.

A vendégéjszakák száma összesen 5.796 db volt 2023-ban, ez 20 %-os csökkenés 2022. évhez képest.

A 2023. adózási év adatai

- adófizetésre kötelezettek száma: 5 fő
- tárgyévi előírás bevallások alapján: 561.450 Ft
- tervezett adóbevétel 2023. évben: 1.000.000 Ft
- megfizetett adó 2023. évben: 629.000 Ft.

2. Helyi iparüzési adó

A Htv. 35. § (1) bekezdés szerint adóköteles az Önkormányzat illetékességi területén végzett vállalkozási tevékenység, illetve a (2) bekezdés szerint az adó alanya a vállalkozó. Vállalkozónak minősül a gazdasági tevékenységet saját nevében és kockázatára haszonszerzés céljából üzletszerűen végző jogi személy, egyéni vállalkozó, őstermelő, egyéni cég, egyéb szervezet. Az állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység adóalapja a nettó árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével, a közvetített szolgáltatások értékével, anyagköltséggel, alap kutatás, kísérleti fejlesztés elszámolt közvetlen költségeivel. Az adó maximális mértéke a Htv alapján az előbbiek szerint számított adóalap 2 %-a. Tótkomlós város illetékességi területén állandó jelleggel végzett vállalkozási tevékenység után fizetendő adó mértékét a Képviselő-testület 1,8 %-ban állapította meg.

A törvényben meghatározott esetekben van lehetőség az adóalap egyszerűsített módon történő meghatározására, ennek kapcsán 2023. január 1-től változtak a helyi iparüzési adó bevallási és befizetési szabályai. A KATA, mint adózási forma jelentős szigorítása, illetve az adófelezés eltörlése után sávós adózási szabályok léptek hatályba. Ennek megfelelően éves 12 millió forint árbevételig 45.000,- Ft a fizetendő adó, 12 és 18 millió forint árbevétel között 108.000,-Ft, 18 millió forint árbevétel felett pedig 153.000,-Ft. Az egyszerűsített adómegállapításra az a kisvállalkozó jogosult, akinek az éves adóbevétele a 25 millió forintot nem haladja meg, illetve a 120 millió forintot nem haladja meg, ha a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szerint kiskereskedelmi tevékenységet végző átalányadózó. A sávós adómegállapítást kérő adózók csak a bevételük után adóznak, költségeiket nem vonhatják le az adóalapból. Helyi iparüzési adóbevallást csak akkor kell benyújtaniuk, ha a sávós adózást választják, illetve ha sávot váltanak. Őstermelők és családi őstermelők is választhatják azt az adózási formát. Akik nem jogosultak az egyszerűsített adómegállapításra, átalányadózó egyéni vállalkozóként vagy a hagyományos, társas vállalkozásokra jellemző módon állapítják meg fizetendő adójukat.

A helyi iparüzési adót sajátos fizetési mód jellemzi, az adózók a tárgyévben egyrészt a megelőző év adatai alapján előleget fizetnek (március 15. és szeptember 15.), másrészt elszámolnak a HIPA éves bevallásukban a befizetett előleggel (május 31.).

A helyi rendelet szerint adókedvezményben a vállalkozó házi orvos és védőnő részesül. A kedvezmény mértéke 40 %, amennyiben a vállalkozási szintű adóalapja 20 millió Ft-ot nem haladja meg. E jogcímen igénybe vehető kedvezménnyel 2023. évben egy adózó élt, a többi adózó számára a sávós adómegállapítás volt a kedvezőbb.

A 2023. adózási év adatai

• adóalanyok száma:	890 fő
• 40% mentességben részesülők száma:	1 fő
• kivetett adó 2023.évben:	235.144.376 Ft
• tervezett adóbevétel 2023. évben:	188.434.449 Ft
• megfizetett adó 2023. évben:	223.145.275 Ft.

Önkormányzatunk 2023. novemberében az előző adóévben még hatályos adófelezés miatti elszámolás keretében 16.344.105 Ft kompenzációt kapott.

II. A települési önkormányzatokat megillető átengedett bevételek

A Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 42. §-ában rendelkezik a települési önkormányzatot megillető bevételekről. Ennek alapján az önkormányzat bevétele:

- a települési önkormányzat jegyzője által jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság 100 %-a,
- a vármegyei kormányhivatal által a települési önkormányzat területén kiszabott, és abból befolyt környezetvédelmi bírságok összegének 30 %-a,
- a közlekedési szabályszegésre tekintettel kiszabott közigazgatási bírság behajtásából, végrehajtásából származó bevétel 40 %-a, ha a behajtást, illetve a végrehajtást a települési önkormányzat jegyzője önkormányzati adóhatósági jogkörében ellátva foganatosította,
- a termőföld bérbeadásából származó jövedelem utáni személyi jövedelemadó 100 %-a, amennyiben a föld fekvése az önkormányzat illetékességi területén van.

1. Gépjárműadó

2021. január-tól a gépjárműadó beszedési joga a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt illeti meg. A 2020. december 31. napjáig hátralékkal rendelkező adózók a gépjárműadójukat azonban a helyi adóhatóságnál rendezhetik azzal, hogy az ilyen módon beszedett adót a helyi adóhatóság havonta átutalja a Kincstár számlájára.

A 2023. adózási év adatai

- a hátralékosként nyilvántartott adóalanyok száma: 334 fő
- megfizetett adó 2023. évben (100%): 1.589.728 Ft.

2. Termőföld bérbeadásából származó jövedelem

A magánszemélyek földhaszon-bérbeadásából származó jövedelmek adóztatása 1998. január 1-től került az önkormányzatok hatáskörébe. 2013. január 1-től mentesül az adó megfizetése alól a termőföld-bérbeadásból származó bevétel, ha a termőföld haszonbérbe adása alapjául szolgáló határozott időre kötött megállapodásban a haszonbérlet időtartama az 5 évet eléri. A földhaszonbérletet a felek 5 évre vagy hosszabb időre kötik, így jelentéktelen összegű bevétel tervezhető ezen a jogcímen. 5 év alatti bérleti szerződés jellemzően akkor fordul elő, ha a tulajdonos biztos abban, hogy néhány éven belül eladja a földterületet. 2023. évben nem volt adóbevételünk ebből az adónemből.

III. Talajterhelési díj

(A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény, Tótkomlós város Önkormányzata képviselő-testületének a talajterhelési díjról szóló 19/2021. (X.29.) önkormányzati rendelete alapján)

Talajterhelési díjat annak az ingatlan tulajdonosnak/kibocsájtónak kell megfizetni, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá. A talajterhelési díj kiszámítása az egységszám és a területérzékenységi szorzó alapján történik. A talajterhelési díj „önadózós” adónem, a bevalláshoz szükséges az éves vízfogyasztási adatok megadása, melyet az Alföldvíz Zrt. szolgáltat az Önkormányzatnak. A fent hivatkozott jogszabály előírja, hogy a talajterhelési díjből képződött bevétel terhére az Önkormányzat környezetvédelmi alapot köteles létrehozni, amely az az Önkormányzat környezetvédelemmel kapcsolatos kiadásaira fordítható.

A 2023. adózási év adatai

• adóalanyok száma:	18 fő
• kivetett adó 2023. évben	29.085 Ft
• tervezett adóbevétel 2023. évben:	200.000 Ft
• megfizetett adó 2023. évben:	115.785 Ft.

IV. Késedelmi pótlék

Az adózás rendjéről szóló törvény előírja, hogy az adó meg nem fizetése, vagy késedelmes fizetése esetén késedelmi pótlékot kell fizetni az adózónak az eredeti esedékesség napjától kezdődően. Az ASP program a napi kamatot folyamatosan számolja, ennek betérhelése egy évben egyszer, az év zárása keretében történik. A késedelmi pótlék sajátosságaiból adódóan a késedelmes fizetések és a kamathalmozódások miatt e jogcím hátralékának nagyságrendje évek óta jelentős.

A 2023. adózási év adatai:

• adóalanyok száma:	2.811 fő
• megállapított késedelmi pótlék 2023.évben:	6.887.465 Ft
• tervezett késedelmi pótlék 2023. évben:	5.544.984 Ft
• megfizetett késedelmi pótlék 2023. évben:	3.883.874 Ft.

V. Adó- és értékbizonyítvány

Az adó- és értékbizonyítvány kiállítása szintén az adóhatóság feladata. Az adó-és értékbizonyítvány kiállítása hatósági megkeresésre, vagy ügyfél kérelmére térítésmentesen történik akkor, ha annak kiállítását jogszabály írja elő a jegyzőnek. Ezek a jogszabályok a következők:

- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 140.§ (1) bekezdés,
- A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 26.§ (1) bekezdés.

A 2022. évben kiállított adó és értékbizonyítványok száma **405 db** volt.

VI. Követelés- és hátralékkezelés

Az adóhatósági munkában kiemelkedően fontos a hátralékok kezelése, a követelések behajtása. Mindazokkal szemben, akik önként nem teljesítik a fizetési kötelezettségeiket és hátralékot halmoznak fel, az adóhatóság a törvényes eszközök széles körének alkalmazásával következetesen kell, hogy fellépjen. Az adóhatósági feladatok közzé tartozik többek között a hátralékkal rendelkező gazdálkodók és magánszemélyek fizetésének kikényszerítése, ugyanakkor az adóalanyok fizetési problémáinak méltányos kezelése. E tevékenység magában foglalja a hátralékkezelést, a tényleges végrehajtást, a fizetési kedvezményi kérelmek elbírálását, továbbá a csőd, felszámolási és végrehajtási eljárások figyelemmel kísérését. A behajtási eljárások során a fokozatosság elve nem feltétlenül érvényesül. Az, hogy az adott végrehajtási eljárás egy szakaszába milyen végrehajtási cselekményre kerül sor a rendelkezésre álló és beszerzett információk döntik el.

Az önkormányzati adóhatóságnak az eljárási szabályok széles eszköztárat biztosítanak a hátralékok kezelésére (gyakorlatilag az állmai adóhatósággal megegyezőt), ami nem csupán lehetőség, hanem kötelesség is. Az adóhatósági munka szerves részének kell lenni az adóbehajtáshoz szükséges cselekmények elindítása. Az alábbi eszközök felsorolása nem feltétlenül az alkalmazás sorrendjét jelenti.

Végrehajtási cselekmények:

- fizetési felszólítás a hátralék rendezésére,
- hatósági átutalási megbízás (inkasszó) megküldése az adós fizetési számlájára,
- letiltások munkabérből, nyugdíjból egyéb járandóságokból,
- ingóságok (gépjármű) lefoglalása,
- ingatlanra jelzálogjog bejegyzés.

Az adóbehajtás 2023. évi gyakorlatának eszközei közül a következőkkel éltünk. Kettő alkalommal fizetési felszólítást küldtünk a hátralékosoknak. A 2022. december 31-én hátralékos összes adózónk bankszámlái felől adatot kértünk a 8 legnagyobb pénzügyintézetől, ezzel jelentősen növelve az inkasszóba bevonható adósok számát. Hatósági átutalási megbízásokat kettő alkalommal indítottunk 2023. évben. Havi rendszerességgel kérünk jogviszony-adatot a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőtől, az így beszerzett adatok alapján, ahol volt lehetőség munkabérből, nyugdíjból letiltást kezdeményezni, ott ezt a módszert alkalmaztuk. Az adózóknak továbbra is volt lehetőségük a jegyzőnél részletfizetést kezdeményezni tartozásuk rendezésére, mind személyes ügyintézés keretében, mind az e-Önkormányzat portálon keresztül automatikus részletfizetési kérelemként. Ez a lehetőség sajnos nem ismert széles körben adózóink között, szeretnénk a jövőben a személyes ügyintézés részeként, illetve a helyi médián keresztül tájékoztatni őket erről a lehetőségről.

Szintén havi rendszerességgel küldünk adatállományt a NAV felé, ezzel gyakorolva adóvisszatartási jogunkat. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy amennyiben az adózó igazolást kér a NAV-tól az adótartozás-mentességről vagy adókiutalást kér (vállalkozóknál jellemzően áfa, járulékok, magányszemélyeknél szja-kiutalás), a NAV végzésben megtagadja azt, amíg az önkormányzati adóhatóság felé tartozását ki nem egyenlíti. Ez a viszonylag olcsó és kevés munkával járó tevékenység nagyban növeli az adómorált, szorosabbra fűzi a kapcsolatot az adózó és az állami, valamint önkormányzati adóhatóság között.

Terveink között szerepel 2024. évben az összes hátralékos jogviszonyának lekérdezése a NEAK-tól, illetve adatszolgáltatást kértünk a NAV-tól a tótkomlói székhelyű és telephelyű adózókról. Ennek eredményeként a helyi adóhatósághoz be nem jelentkezett adósokat felszólítjuk a bejelentkezésre, bevallásra, illetve székhely- és telephelyadatai egyeztetésére, amennyiben nem végeznek vállalkozási tevékenységet településünkön.

A nagyobb, több éves hátralékot felhalmozó kommunális adótartozókkal kapcsolatban a jelzálogjog-bejegyzés foganatosításának lehetőségét vizsgáljuk.

A követelés- és hátralékkezelés 2023. évi adatai:

• részletfizetést kérelmezők száma:	7 fő
• fizetési felszólítások száma:	2.846 db
• inkasszó alá vont adózók száma:	135 fő
• eredményes inkasszók száma (részleges teljesítéssel együtt):	85 db
• inkasszállásra elindított adóhátralék:	10.248.313 Ft
• inkasszállás útján beszedett adó:	4.009.732 Ft
• indított letiltások száma:	106 db
• eredményes letiltások száma:	97 db
• letiltásból származó adóhátralékok (kommunális és pótlék)	2.134.794 Ft.

Összegzés:

A legtöbb hátralékkal az iparüzési, a kommunális és a késedelmi pótlék adónemek rendelkeztek 2023. január 1-jén.

A behajtási munkának és javuló adózói morálnak köszönhetően a 2023. évi előirányzott teljesítési tervet az iparüzési adónem **118,42 %-ra** teljesítette. A kommunális adónem **90,84%-ra**, a késedelmi pótlék adónem **70,04 %-ra** teljesítette.

Az előterjesztés melléklete tartalmazza az adóigazgatás fontosabb 2023. évi adatait, amelyeket már az egyes adónemek tárgyalásánál bemutatunk. A táblázat utolsó előtti oszlopa mutatja a 2023. december 31. napján meglévő összes hátralékot, amely az összes adónemre vonatkozóan **40.585.046 Ft** kintlévőséget mutat. Ez a szám az előző évi záró állománytól **8,14 %-kal** kevesebb.

A három főbb adónem tekintetében a fennálló hátralék állománya kisebb emelkedést mutat, az iparüzési adó és a kommunális adó csökkenését ellensúlyozza a késedelmi pótlék nagyarányú növekedése, amit a jegybanki alapkamat emelkedése és az adózói morál csökkenése okozott ezen az adónemen a tavalyi évhez hasonlóan. A gépjárműadó hátraléka - bár nem saját, hanem központilag elvont közhatalmi bevétel – 25,03 %-kal csökkent, a több éves hátralékok beszedése hatékonynak bizonyult.

Tótkomlós, 2024. április 19.

dr. Kormányos László
jegyző

Tótkomlós Város Önkormányzata
fontosabb közhatalmi bevételeinek alakulása 2023. évben

Adónemek megnevezése	Adózók száma	Nyitó követelés 2023.01.01.	Tárgyévi előírás	Tárgyévi tervezett bevételi előirányzat	Tárgyévi befizetés	Teljesítés a tervezetthez képest, %-ban	Hátralék összesen 2023. 12.31-én	Hátralék változása %-ban
Magánszemélyek kommunális adója	2443	8 698 395	25 761 492	28 828 680	26 189 113	90,84	8 270 744	-4,92
Helyi iparüzési adó	890	16 262 931	219 643 558	188 434 449	223 145 275	118,42	12 761 214	-21,53
Idegenforgalmi adó	5	1 050	658 850	1 000 000	629 000	62,90	30 900	2 842,86
Talajterhelési díj	18	825 780	29 085	200 000	115 785	57,89	739 080	-10,50
Föld bérbeadásából származó jövedelem	2	2	-	-	-	-	2	-
Pótlék	2811	11 192 980	6 075 152	5 544 984	3 883 874	70,04	13 384 258	19,58
Gépjármű adó	334	7 201 269	-	-	1 589 728	-	5 398 848	-25,03
Összesen:		44 182 407	251 955 444	224 008 113	255 552 775	114,08	40 585 046	-8,14

Fontosabb adónemek hátralékainak alakulása

Adónemek megnevezése	Nyitó hátralék 2023.01.01.	Záró hátralék 2023. 12.31-én	Behajthatatlan követelés állománya	A hátralék állományának változása	
				forintban	százalékban
Magánszemélyek kommunális adója	8 698 395	8 270 744	88 000	427 651	4,92
Helyi iparüzési adó	16 262 931	12 761 214	584 900	3 501 717	21,53
Pótlék	11 192 980	13 384 258	736 754	2 191 278	-19,58
Összesen	36 154 306	34 416 216	1 409 654	1 738 090	4,81